

Οι επιπτώσεις της απόφασης του Eurogroup σε Κύπρο, Ελλάδα και Ευρωζώνη

του Γιάννη Μηλιού

Η απόφαση του Eurogroup είναι για την Κύπρο, χωρίς καμία υπερβολή, *τραγική*. Μπορεί να διασώθηκαν οι καταθέσεις κάτω των εκατό χιλιάδων και να απέφυγαν, προς το παρόν, το «κούρεμα» οι συνεταιριστικές και γενικά οι μικρές τράπεζες, χάρη στο «όχι» που αντέταξε ο κυπριακός λαός στον νεοφιλελεύθερο Αναστασιάδη, αλλά αυτό δεν αρκεί για να μην επέλθει η καταστροφή. Το κούρεμα για ποσά πάνω από εκατό χιλιάδες αφορά σε σημαντικό βαθμό καταθέσεις ασφαλιστικών ταμείων και κοινωφελών οργανισμών, αλλά και κεφάλαιο που χρησιμοποιούν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για να εξυπηρετήσουν τις καθημερινές τους ανάγκες. Συνεπώς η απώλεια μέρους αυτού του κεφαλαίου θα αναγκάσει κάποιες από αυτές να περιορίσουν ή και να τερματίσουν τη λειτουργία τους, λόγω και της χρηματοπιστωτικής ασφυξίας που δημιουργεί όλη αυτή η κατάσταση. Αυτή η εξέλιξη θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας, τη μείωση της ζήτησης, δηλαδή την ταχύτατη εξέλιξη του καθοδικού σπινάλ της ύφεσης. Η Κύπρος θα ζήσει συμπτυκνωμένα μέσα στους επόμενους μήνες ό,τι ζει η Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια.

Οι επιπτώσεις όμως της απόφασης δεν θα μείνουν στην Κύπρο. Ήδη τα ελληνικά spreads ανέβηκαν, το χρηματιστήριο πέφτει, η ανησυχία μεγαλώνει και δεν αποκλείεται, αν η κρίση οξυνθεί σε κάποια χώρα, να μετατραπεί σε πανικό. Οι δηλώσεις του επικεφαλής του Eurogroup περί τροποποίησης της ασκούμενης πολιτικής («επίλυση κάθε προβλήματος με ίδια μέσα» αντί για «διάσωση», “bail-in” αντί για “bail-out”) θα επανακαθορίσουν αναγκαστικά το ύψος της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών. Αν μάλιστα για την ανακεφαλαιοποίηση δεν επαρκούν τα κεφάλαια που έχουν διατεθεί, το αποτέλεσμα πλέον μπορεί να είναι να συμπεριληφθούν και οι καταθέσεις στο bail-in. Η κατάσταση δυστυχώς εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς και είναι πολύ δύσκολο να προβλεφθεί η έκταση της ζημιάς που θα προκληθεί για την Ελλάδα και την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η πιθανότητα ενός bail-in αναγκάζει πολλούς καταθέτες ή ομολογιούχους να μεταφέρουν το κεφάλαιό τους από τις τράπεζες που θεωρούνται υποψήφιες να μπουν σε αυτή τη διαδικασία προς πιο «ασφαλείς», υποτίθεται, προορισμούς, κυρίως εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η κίνηση όμως θα έχει ως αποτέλεσμα αναγκαστικά την αύξηση των επισφαλειών για τις τράπεζες αρχικά του ευρωπαϊκού «νότου», γεγονός που μπορεί μεσοπρόθεσμα να πιέσει και τις τράπεζες του «βορρά», με αποτέλεσμα μείωση των κερδών του τραπεζικού τομέα και ανάγκη για νέες «διασώσεις». Σε κάθε περίπτωση έχουμε μπει σε ένα φαύλο κύκλο.

Οι νεοφιλελεύθερες καπιταλιστικές ελίτ που έχουν την εξουσία δεν νοιάζονται όμως ούτε για την κοινωνική συνοχή στην Ελλάδα, αλλά ούτε και στις χώρες του «βορρά». Νοιάζονται μόνο για την πειθάρχηση και καταστολή των εργατικών τάξεων. Η απόφαση για μεταστροφή της στρατηγικής από το bail-out στο bail-in διαλύει κάθε επίφαση αλληλεγγύης στην Ευρωζώνη, αλλά ταυτόχρονα δεν θωρακίζει τις οικονομίες της Γερμανίας και των άλλων κρατών του λεγόμενου ευρωπαϊκού «βορρά». Σε μια πλήρως χρηματιστικοποιημένη νομισματική περιοχή, η κρίση επηρεάζει πολύ γρήγορα όλους τους

συμμετέχοντες. Έτσι για πρώτη φορά από το 2009 η Γερμανία είχε αρνητικό ρυθμό μεγέθυνσης στο τέλος του 2012 και σύμφωνα με δημοσίευμα του Bloomberg στις 28/3, η ανεργία αυξήθηκε στη χώρα (ενώ περίμεναν να μειωθεί) τον Μάρτιο του 2013.

Δυστυχώς η αντίθεση ανάμεσα στη νεοφιλελεύθερη στρατηγική του κεφαλαίου και τη στρατηγική κοινωνικού μετασχηματισμού υπέρ της εργατικής τάξης που πρέπει να ακολουθήσει η Αριστερά μεταφράζεται από πολλούς σαν αντίθεση ανάμεσα στην Ελλάδα (ή την Κύπρο) και τη Γερμανία, ή ανάμεσα στο «νότο» και το «βορρά». Η αντίληψη αυτή απαιτεί την «αποδέσμευση» του «νότου» από τον «ζυγό» του «βορρά». Όμως μια κυβέρνηση Ραχόι σε μια Ισπανία που θα είχε επιστρέψει στην πεσέτα θα σήμαινε άραγε βελτίωση της θέσης της εργατικής τάξης στη χώρα αυτή; Κι αν την ίδια «λύση» ακολουθούσε η Ιρλανδία και οι υπόλοιπες χώρες του «νότου»; Το ευρωπαϊκό τοπίο θα άλλαζε σίγουρα, αλλά οι εργατικές τάξεις θα ανταγωνίζονταν ακόμα πιο έντονα, για το ποια θα έχει τον ... χαμηλότερο μισθό.